

АКТУАРНІ РОЗРАХУНКИ В СТАБІЛІЗАЦІЇ СТРАХОВИХ ТАРИФІВ

*Т.Л. Будорацька,
Н. М. Журавльова*

Одеський національний політехнічний університет

На основі актуарних розрахунків визначаються тарифні ставки, величина резервів внесків за договором страхування та інших величин.

Актуарні розрахунки представляють собою систему математичних та статистичних методів, за допомогою яких відбувається розрахунок страхових тарифів.

Основні задачі актуарних розрахунків:

- a) дослідження та групування ризиків у рамках страхової сукупності;
- b) визначення ймовірності настання страхового випадку, визначення частоти та ступеню тяжкості
- c) наслідків спричинення збитків в окремих групових ризиках та в цілому по страховій сукупності;
- d) математичне обґрунтування необхідних витрат на введення справ страховика та прогнозування
- e) тенденцій їх розвитку;
- f) математичне обґрунтування необхідних резервних фондів страховика, пропонування конкретних

методів та джерел формування цих фондів.

Розв'язання цих задач дозволяє визначити тарифні ставки та розмір участі кожного страхувальника в створенні страхового фонду.

Актуарна (страхова) калькуляція – визначення витрат, необхідних на страхування конкретного об'єкту.

Роль актуарної калькуляції полягає в тому, що:

- дозволяє визначити собівартість послуги, що надає страховик;
- дозволяє провести аналіз та розкрити причини економічних, фінансових та організаційних успіхів

або недоліків в діяльності страхової компанії [1].

Актуарні розрахунки прийнято класифікувати за наступними ознаками:

- галузям страхування;
- часу розрахунку;
- рівню ієрархії.
-

Загальний вид класифікації [1].представлено на рис. 1.

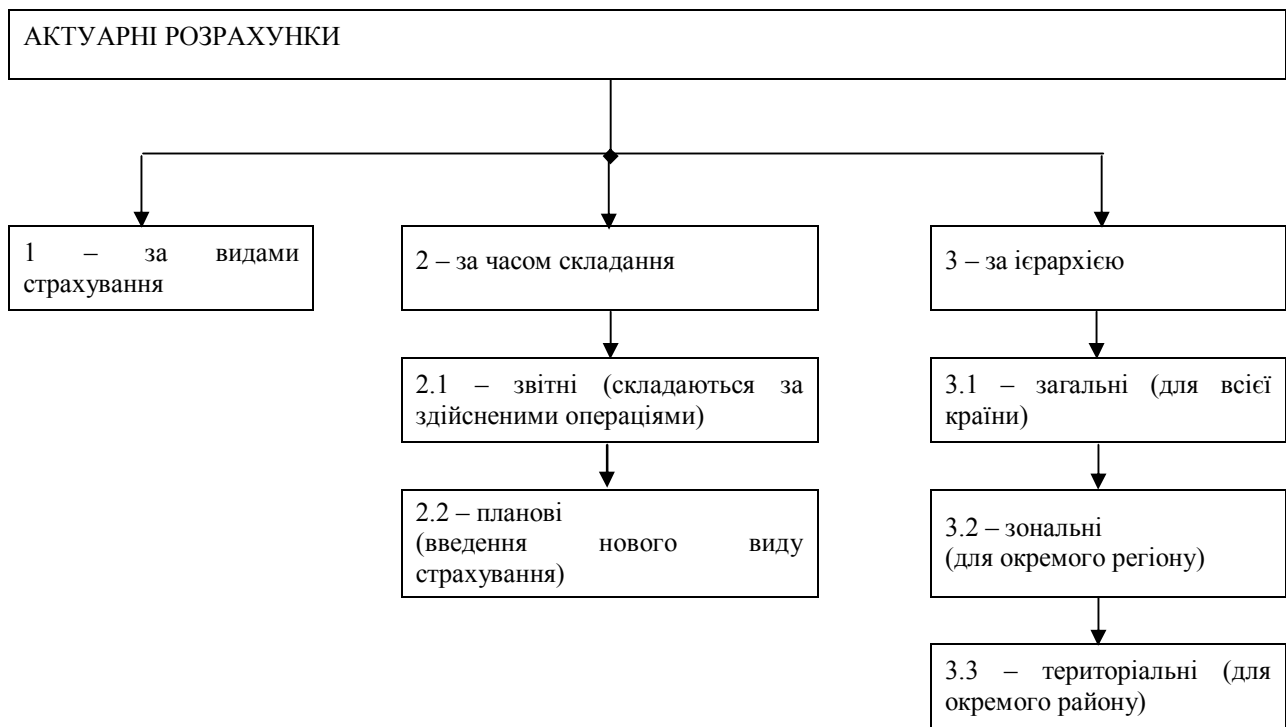

Рисунок 1 – Загальна класифікація актуарних розрахунків

Брутто-ставка – тарифна ставка, за якою укладається угода страхування. І визначається вона за формулою 1.

$$\text{Брутто_ставка} = \text{нетто_ставка} + \text{навантаження} \quad (1)$$

Нетто-ставка, в свою чергу, виражає ціну страхового ризику: пожежі, землетрусу, вибуху тощо. В її основі лежить ймовірність настання страхового випадку. Розраховується *нетто-ставка* за формулою 2.

$$T_n = P(A) * k_x * 100, \quad (2)$$

де T_n – тарифна нетто-ставка;

A – страховий випадок;

$P(A)$ – ймовірність настання страхового випадку;

k_x – коефіцієнт відношення середньої виплати до середньої страхової суми на один договір.

А навантаження покриває витрати страховика та проведення страхової справи [1]. Страхові тарифи частіше за все вказуються у відсотках від страхової суми. З допомогою страхового тарифу визначається величина страхової премії (внеску), яку страхувальник повинен заплатити страховику. Вона визначається за наступною формулою 3.

$$СП = (\text{страхова сума} - \text{страховий тариф}) / 100 \quad (3)$$

За допомогою актуарних розрахунків визначаються частки участі кожного страхувальника в створенні страхового фонду, тобто визначаються розміри тарифних ставок [3].

Актуарні розрахунки стабілізують страхові тарифи у страхуванні в залежності від основних положень тарифної політики.

Принципи тарифної політики:

- еквівалентність страхових відносин. Це означає, що нетто-ставки мають максимально відповідати
- ймовірності збитку для забезпечення повернення коштів страхового фонду за тарифний період;
- доступність страхових тарифів – тарифні ставки не повинні бути обтяжливими для широкого кола
- страхувальників, при цьому зростає ефективність страхування як методу страхового захисту;
- стабільність розмірів страхових тарифів – незмінність тарифних ставок протягом тривалого часу
- породжує довіру у страхувальників в надійності страхової компанії. Підвищення тарифних ставок допустимо лише, якщо зростає збитковість страхової суми;
- розширення об'єму страхової відповідальності – забезпечується зниженням показників збитковості
- страхової суми, а для страховиків тарифні ставки стають доступними;
- самоокупність та рентабельність страхових операцій – страхові тарифи повинні розраховуватись таким чином, щоб надходження страхових постійно покривало витрати страховика та забезпечували йому визначений прибуток [2].

Отже, розрахунки, які проводить актуарій для стабілізації страхових тарифів, залежать від багатьох чинників, зокрема від тарифних принципів та виду страхування.

Сьогодні не дивлячись на визначені протиріччя та проблеми в страховому бізнесі нашої країни, в цілому цей вид економічної діяльності знаходиться на етапі формування та розвитку актуарних розрахунків. А також зміни статусу професії актуарія.

Області застосування актуарних розрахунків, які проводяться відповідними спеціалістами цієї області, дуже широкі. Їх застосовують для обчислення страхових внесків, пенсій, страхових тарифних ставок, рент та інших платежів.

Отже, актуарні розрахунки сприяють стабілізації страхових тарифів у страховій справі.

Література:

1. Скрыпникова М.Н. Основы актуарных расчётов в страховании [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bgscience.ru/lib/425/>. – 21.11.16.
2. Актуарные расчёты в страховании [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentbank.ru/view.php?id=413>. – 21.11.16.
3. Цибульский В.А. – Актуарные расчёты. Учебн. пос. / В.А. Цибульский. – 2-е изд. Казань: Изд-во «Юниверсум», 2010. – 101 с.